

SKLEP št. 1720/2006/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 15. novembra 2006****o uvedbi akcijskega programa na področju vseživljenjskega učenja**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

s sodelovanjem s tretjimi državami (Erasmus Mundus) (2004 do 2008).

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 149(4) in 150(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sklep Sveta 1999/382/ES ⁽⁴⁾ je uvedel drugo fazo akcijskega programa poklicnega usposabljanja Skupnosti „Leonardo da Vinci“.(2) Sklep št. 253/2000/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ je uvedel drugo fazo akcijskega programa Skupnosti na področju izobraževanja „Socrates“.(3) Odločba št. 2318/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ je uvedla večletni program za učinkovito vključevanje informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) v sisteme izobraževanja in usposabljanja v Evropi (program eUčenja).(4) Sklep št. 791/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ je uvedel akcijski program Skupnosti za spodbujanje teles, ki na evropski ravni delujejo v izobraževanju in usposabljanju, ter za podpiranje specifičnih dejavnosti na tem področju.(5) Odločba št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾ je uvedla enoten okvir za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti (Europass).(6) Sklep št. 2317/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ je uvedel program za izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja in spodbujanje medkulturnega razumevanja

(7) Bolonjska deklaracija, ki so jo dne 19. junija 1999 podpisali ministri za šolstvo devetindvajsetih evropskih držav, je vzpostavila medvladni postopek, namenjen vzpostavitvi „Evropskega visokošolskega prostora“ do leta 2010, kar zahteva podporo na ravni Skupnosti.

(8) Evropski Svet je dne 23. in 24. marca 2000 v Lizboni postavil strateški cilj, naj EU postane najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, sposobno trajnostnega gospodarskega razvoja, ki bo zagotavljalo več in bolj kakovostna delovna mesta ter večjo socialno kohezijo, Svet za izobraževanje pa povabil k splošnemu premisleku o konkretnih ciljih izobraževalnih sistemov za prihodnost, ki naj bodo osredotočeni na zadeve in prednostne naloge skupnega pomena ob spoštovanju narodne raznolikosti.

(9) Družba z vrhunskim znanjem je ključ do višje rasti in višje stopnje zaposlenosti. Izobraževanje in usposabljanje sta bistveni prednostni nalogi za Evropsko unijo pri doseganju lizbonskih ciljev.

(10) Svet je dne 12. februarja 2001 sprejel poročilo o konkretnih ciljih sistemov izobraževanja in usposabljanja za prihodnost. Nato je dne 14. junija 2002 sprejel podroben delovni program nadaljnega spremljanja izvajanja teh ciljev, ki zahteva podporo na ravni Skupnosti.

(11) Na zasedanju Evropskega sveta v Göteborgu dne 15. in 16. junija 2001 je bila dogovorjena strategija za trajnostni razvoj in dodana okoljska razsežnost lizbonskem procesu za zaposlovanje, gospodarsko reformo in socialno kohezijo.

(12) Evropski Svet je v Barceloni dne 15. in 16. marca 2002 postavil cilj, v skladu s katerim bi sistemi izobraževanja in usposabljanja Evropske Unije do leta 2010 postali svetovna referenca za kakovost, ter pozval k izboljšanju obvladovanja temeljnih spretnosti, še posebej s poučevanjem vsaj dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva.

⁽¹⁾ UL C 221, 8.9.2005, str. 134.⁽²⁾ UL C 164, 5.7.2005, str. 59.⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 24. julija 2006 (UL C 251 E, 17.10.2006, str. 37) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).⁽⁴⁾ UL L 146, 11.6.1999, str. 33. Sklep, kakor je bil nazadnje spremenjen z Uredbo (ES) št. 885/2004 (UL L 168, 1.5.2004, str. 1).⁽⁵⁾ UL L 28, 3.2.2000, str. 1. Sklep, kakor je bil nazadnje spremenjen z Uredbo (ES) št. 885/2004.⁽⁶⁾ UL L 345, 31.12.2003, str. 9.⁽⁷⁾ UL L 138, 30.4.2004, str. 31.⁽⁸⁾ UL L 390, 31.12.2004, str. 6.⁽⁹⁾ UL L 345, 31.12.2003, str. 1.

- (13) Sporočilo Komisije in resolucija Sveta z dne 27. junija 2002 ⁽¹⁾ o vseživljenjskem učenju potrjujeta, da bi bilo treba vseživljenjsko učenje okrepiti z ukrepi in politikami, razvitimi v okviru programov Skupnosti za to področje.
- (14) Resolucija Sveta z dne 19. decembra 2002 ⁽²⁾ je vzpostavila postopek okrepljenega evropskega sodelovanja v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki zahteva podporo na ravni Skupnosti. Kopenhagenska deklaracija, ki so jo dne 30. novembra 2002 dogovorili ministri za šolstvo enaintridesetih evropskih držav, je v ta proces vključila socialne partnerje in države kandidatke.
- (15) Sporočilo Komisije o akcijskem načrtu za spretnosti in mobilnost ugotavlja nenehno potrebo po ukrepanju na evropski ravni zaradi izboljšanja priznavanja kvalifikacij, pridobljenih z izobraževanjem in usposabljanjem.
- (16) Sporočilo Komisije o akcijskem načrtu za spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti določa ukrepe, ki jih je treba izvajati na evropski ravni v obdobju od 2004 do 2006, in zahteva nadaljnje spremljanje.
- (17) Spodbujanje poučevanja in učenja jezikov in jezikovne raznolikosti bi morala biti prednostna naloga ukrepanja Skupnosti v izobraževanju in usposabljanju. Poučevanje in učenje jezikov je zlasti pomembno med sosednjimi regijami držav članic.
- (18) Vmesna poročila o oceni obstoječih programov Socrates in Leonardo da Vinci ter javno posvetovanje o prihodnosti dejavnosti Skupnosti na področju izobraževanja in usposabljanja so razkrila veliko in v nekaterih pogledih naraščajočo potrebo po stalnem sodelovanju in mobilnosti na teh področjih na evropski ravni. Poročila so poudarila pomembnost ustvarjanja tesnejših vezi med programi Skupnosti in razvojem politik v izobraževanju in usposabljanju, izrazila željo po tako oblikovanih ukrepih Skupnosti, ki bi se lahko bolje odzivali na paradigmo vseživljenjskega učenja, ter pozvali k uporabniku prijaznejšem in bolj prilagodljivem pristopu pri izvajanju teh ukrepov.
- (19) Skladno z načelom dobrega finančnega upravljanja se izvajanje programa lahko poenostavi z uvedbo pavšalnega financiranja za podporo, dodeljeno udeležencem v programu, ali za podporo Skupnosti za strukture, uvedene na nacionalni ravni za upravljanje programa.
- (20) Pomembne prednosti bi pridobili z vključevanjem podpore Skupnosti za nadnacionalno sodelovanje in mobilnost v izobraževanju in usposabljanju v enoten program, ki bi dopuščal več sinergije med različnimi področji ukrepanja in zagotovil več zmogljivosti za podporo razvijanju vseživljenjskega učenja, pa tudi skladne, poenostavljene in učinkovite načine upravljanja. Prav tako bi enoten program spodbudil večje sodelovanje med različnimi ravnmi izobraževanja in usposabljanja.
- (21) Zato bi bilo treba uvesti program vseživljenjskega učenja, da bi z vseživljenjskim učenjem prispevali k razvoju Evropske Unije kot družbe z vrhunskim znanjem, trajnostnim gospodarskim razvojem, več in bolj kakovostnimi delovnimi mesti in močnejšo socialno kohezijo.
- (22) Ob upoštevanju posebnosti šolskega sektorja, visokega šolstva, poklicnega usposabljanja in izobraževanja odraslih ter posledične potrebe po utemeljitvi ukrepov Skupnosti na njim prilagojenih ciljih, oblikah delovanja in organizacijskih strukturah je primerno ohraniti posamezne programe v okviru Programa vseživljenjskega učenja, usmerjene k vsakemu od teh štirih sektorjev, hkrati pa kar najbolj povečati skladnost in njihove skupne značilnosti.
- (23) V sporočilu „Grajenje skupne prihodnosti: Izzivi politike in proračun razširjene Unije 2007–2013“, je Komisija določila vrsto količinsko določenih ciljev, ki naj bi jih dosegli z novo generacijo programov izobraževanja in usposabljanja Skupnosti, ki zahtevajo znatno povečanje mobilnosti in partnerskih ukrepov.
- (24) Glede na dokazane koristi transnacionalne mobilnosti za posameznike in sisteme izobraževanja in usposabljanja, visoke stopnje neizpolnjenih zahtev po mobilnosti v vseh sektorjih in pomembnosti mobilnosti v okviru lizbonskih ciljev je treba znatno povečati obseg podpore za transnacionalno mobilnost v vseh štirih sektorskih podprogramih.
- (25) Da bi bilo kritje dejanskih dodatnih stroškov, ki jih imajo študentje med študijem v tujini, ustrežnejše, bi bilo treba ohraniti povprečno standardno višino štipendije za mobilnost v realnem znesku 200 EUR na mesec ves čas trajanja programa.
- (26) Treba bi bilo zagotoviti več možnosti za mobilnost posameznih dijakov v srednjih šolah ter posameznih odraslih udeležencev izobraževanja, ki do sedaj niso bili zajeti v programih Skupnosti, z uvajanjem novih vrst ukrepov mobilnosti v programa Comenius in Grundtvig. Prav tako bi bilo treba bolje izkoristiti možnosti, ki jih ponuja mobilnost posameznih učiteljev za razvijanje dolgoročnega sodelovanja med šolami v sosednjih regijah.

⁽¹⁾ UL C 163, 9.7.2002, str. 1.

⁽²⁾ UL C 13, 18.1.2003, str. 2.

- (27) Mala in srednje velika podjetja imajo pomembno vlogo v evropskem gospodarstvu. Vendar pa je bilo sodelovanje teh podjetij v programu Leonardo da Vinci do sedaj omejeno. Treba bi bilo sprejeti ukrepe, da bi povečali privlačnost ukrepov Skupnosti za ta podjetja, zlasti z zagotavljanjem več možnosti za mobilnost za vajence. Potrebno bi bilo skleniti ustrezne dogovore za priznavanje rezultatov takšne mobilnosti, podobni tistim iz programa Erasmus.
- (28) Zaradi posebnih izzivov izobraževanja, s katerimi se soočajo otroci potujočih in mobilnih delavcev v Evropi, bi bilo treba v popolnosti izkoristiti možnosti, ki jih ponuja program Comenius, da se podprejo nadnacionalne dejavnosti, usmerjene v njihove potrebe.
- (29) Povečano mobilnost po Evropi bi morali spremljati vse višji standardi.
- (30) Za odzivanje na povečano potrebo po podpiranju dejavnosti na evropski ravni, ki naj dosežejo te politične cilje, zagotavljanja načinov za podpiranje medsektorske dejavnosti na področju jezikov in IKT in okrepitev razširjanja in izkoriščanja rezultatov programa je primerno štiri sektorske podprograme dopolniti s prečnim programom.
- (31) Za odzivanje na vse večjo potrebo po znanju in dialogu o procesu evropskega združevanja in njegovega razvoja je pomembno spodbujati odličnost v poučevanju, raziskovanju in razmišljanju na tem področju s podpiranjem visokošolskih zavodov, ki se posvečajo proučevanju procesa evropskega združevanja, evropskih združenj na področju izobraževanja in usposabljanja ter akcije Jean Monnet.
- (32) Pri ubeseditvi tega sklepa je treba zagotoviti dovolj prožnosti, da bo v obdobju 2007 do 2013 ukrepe programa vseživljenjskega učenja mogoče prilagajati spreminjajočim se potrebam, in se izogniti neprimerno podrobnim določbam iz prejšnjih faz programov Socrates in Leonardo da Vinci.
- (33) Skupnost mora pri vseh svojih dejavnostih stremeti k odpravi neenakosti in spodbujati enakopravnost med moškimi in ženskami, kakor je predvideno v členu 3(2) Pogodbe.
- (34) V skladu s členom 151 Pogodbe naj bi Skupnost pri svojem ukrepanju na podlagi drugih določb Pogodbe upoštevala kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti sinergiji med kulturo, izobraževanjem in usposabljanjem. Prav tako bi bilo treba spodbujati medkulturni dialog.
- (35) Treba je spodbujati aktivno državljanstvo in spoštovanje človekovih pravic in demokracije ter pospešiti boj proti vsem oblikam izključevanja, vključno z rasizmom in ksenofobijo.
- (36) Dostopnost je treba razširiti na osebe iz prikrajšanih skupin in se aktivno odzivati na posebne učne potrebe oseb s posebnimi potrebami pri izvajanju vseh delov programa, vključno z uporabo višjih dotacij, da bi ponazorili dodatne stroške udeležencev s posebnimi potrebami in nudili podporo učenju in uporabi znakovnih jezikov in Braillove pisave.
- (37) Upoštevat bi bilo treba dosežke v okviru Evropskega leta vzgoje s športom (2004) in možnih izobraževalnih koristi pri sodelovanju med izobraževalnimi zavodi in športnimi organizacijami, ki je bilo poudarjeno v tem letu.
- (38) Države kandidatke za pristop k Evropski Uniji in države EFTA, ki so članice EGP, lahko sodelujejo v programih Skupnosti v skladu s sporazumi, ki jih bodo podpisale Skupnost in te države.
- (39) Evropski Svet je v Solunu dne 19. in 20. junija 2003 odobril zaključke Sveta z dne 16. junija 2003 o Zahodnem Balkanu, skupaj s Prilogo „Solunska agenda za Zahodni Balkan: premik k evropski integraciji“, ki določa, naj bodo programi Skupnosti na voljo državam v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu na podlagi okvirnih sporazumov, ki jih podpišejo Skupnost in te države.
- (40) Skupnost in Švicarska konfederacija sta izjavili, da namepravata začeti pogajanja o sklenitvi sporazumov na področjih skupnega interesa, kot so programi Skupnosti v izobraževanju, usposabljanju in za mladino.
- (41) Program vseživljenjskega učenja bi bilo treba redno spremljati in vrednotiti ob sodelovanju med Komisijo in državami članicami, da se lahko izvedejo prilagoditve, še posebej glede prednostnih nalog za izvajanje ukrepov. Ovrednotenje bi moralo vključevati zunanje vrednotenje, ki naj bi ga opravili neodvisni, nepristranski organi.
- (42) V svoji resoluciji z dne 28. februarja 2002 o izvajanju programa Socrates⁽¹⁾ je Evropski parlament opozoril na nesorazmerno zahtevne upravne postopke za vloge za dotacije v drugi fazi programa.

(1) UL C 293 E, 28.11.2002, str. 103.

(43) Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni Uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽¹⁾ in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002, ki določa podrobna pravila za izvajanje Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 ⁽²⁾, ki štiti finančne interese Skupnosti, je treba uporabljati v skladu z načeli preprostosti ter doslednosti pri izbiri proračunskih instrumentov, omejevanjem števila primerov, v katerih Skupnost ohrani neposredno odgovornost za njihovo izvajanje in upravljanje, in zahtevano sorazmernostjo med obsegom sredstev in administrativnim bremenom, ki ga predstavlja njihova uporaba.

(44) Močna upravna poenostavitev prijavnih postopkov je bistvenega pomena za uspešno izvedbo programa. Upravne in računovodske zahteve bi morale biti sorazmerne z velikostjo dotacije.

(45) Sprejeti bi bilo treba tudi ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufije ter storiti vse potrebno za povračilo izgubljenih, napačno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev.

(46) Primerno je zagotoviti pravilen zaključek programa vseživljenjsko učenje, zlasti v zvezi z nadaljevanjem več letnih dogovorov za njegovo upravljanje, kot je financiranje tehnične in upravne pomoči. Od 1. januarja 2014 bi morala tehnična in upravna pomoč po potrebi zagotoviti upravljanje ukrepov, ki do konca 2013 ne bodo zaključeni, vključno s spremljanjem in revizijami.

(47) Ker cilja tega sklepa, in sicer prispevanje evropskega sodelovanja h kakovostnemu izobraževanju in usposabljanju, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, saj so za to potrebna večstranska partnerstva, transnacionalna mobilnost in izmenjava podatkov v celotni Skupnosti, in ga je zaradi narave predlaganih ukrepov lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta sklep ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseg navedenega cilja.

(48) Ta sklep določa finančna sredstva za celotno trajanje programa, ki predstavljajo prednostni referenčni okvir za proračunski organ v letnem proračunskem postopku v smislu točke 37 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in

Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju ⁽³⁾.

(49) Ukrepe, potrebne za izvajanje tega sklepa, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽⁴⁾ –

SKLENILA:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

POGLAVJE I

Program vseživljenjsko učenje

Člen 1

Uvedba programa vseživljenjsko učenje

1. Ta sklep vzpostavlja program za ukrepe Skupnosti na področju vseživljenjskega učenja, v nadaljevanju „program vseživljenjsko učenje“.

2. Poglavitni cilj programa vseživljenjsko učenje je z vseživljenjskim učenjem prispevati k razvoju Skupnosti kot družbe z vrhunskim znanjem, trajnostnim gospodarskim razvojem, več in bolj kakovostnimi delovnimi mesti in večjo socialno kohezijo ob zagotavljanju dobrega varstva okolja za prihodnje generacije. Zlasti si prizadeva pospeševati izmenjavo, sodelovanje in mobilnost med sistemi izobraževanja in usposabljanja v Skupnosti, tako da bodo postali svetovna referenca za kakovost.

3. Program vseživljenjsko učenje ima naslednje specifične cilje:

(a) prispevati k razvoju kakovostnega vseživljenjskega učenja in spodbujati visoke dosežke, inovacije ter evropsko razsežnost v sistemih in praksi na tem področju;

(b) podpirati uresničitev evropskega prostora za vseživljenjsko učenje;

(c) pomagati izboljšati kakovost, privlačnost in dostopnost priložnosti za vseživljenjsko učenje, ki so na voljo v državah članicah;

(d) okrepiti prispevek vseživljenjskega učenja k socialni koheziji, aktivnemu državljanstvu, medkulturnemu dialogu, enakopravnosti med spoloma in osebni izpolnitvi;

(e) pomagati spodbujati ustvarjalnost, konkurenčnost, zaposljivost in razvoj podjetniškega duha;

⁽¹⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ UL L 357, 31.12.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 1248/2006 (UL L 227, 19.8.2006, str. 3).

⁽³⁾ UL C 139, 14.6.2006, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23. Sklep, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2006/512/ES (UL L 200, 22.7.2006, str. 11).

- (f) prispevati k povečanemu sodelovanju ljudi vseh starosti v vseživljenjskem učenju, vključno z osebami s posebnimi potrebami in prikrajšanimi skupinami, ne glede na družbeno-gospodarsko okolje, iz katerega izhajajo;
- (g) pospeševati učenje jezikov in jezikovno raznolikost;
- (h) podpirati razvoj inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- (i) okrepiti vlogo vseživljenjskega učenja pri ustvarjanju občutka evropskega državljanstva na podlagi razumevanja in spoštovanja človekovih pravic in demokracije ter krepitve strpnosti in spoštovanja drugih narodov in kultur;
- (j) spodbujati sodelovanje pri zagotavljanju kakovosti v vseh sektorjih izobraževanja in usposabljanja v Evropi;
- (k) spodbujati najboljše izkoriščanje rezultatov, inovativnih izdelkov in postopkov ter izmenjavati dobro prakso na področjih, ki jih pokriva program vseživljenjsko učenje, da bi izboljšali kakovost izobraževanja in usposabljanja.
4. V skladu z upravnimi določbami iz Priloge program vseživljenjskega učenja podpira in dopolnjuje ukrepe držav članic, ob tem pa v celoti upošteva njihovo odgovornost za vsebino sistemov izobraževanja in usposabljanja ter njihovo kulturno in jezikovno raznolikost.
5. Kakor je določeno v členu 3, se cilji programa vseživljenjsko učenje dosegajo z izvajanjem štirih sektorskih programov, enega prečnega programa in programa Jean Monnet, v nadaljnjem besedilu imenovanih „podprogrami“.
6. Ta sklep se izvaja v obdobju med 1. januarjem 2007 in 31. decembrom 2013. Vendar pa se pripravljali ukrepi, vključno s sklepi Komisije v skladu s členom 9, lahko izvajajo od začetka veljavnosti tega sklepa.
5. „vodje usposabljanja“ so osebe, ki so v okviru svojih dolžnosti neposredno vključene v proces izobraževanja in usposabljanja v državah članicah;
6. „študent“ je oseba, ki je vpisana v visokošolski zavod, ne glede na področje študija, zaradi opravljanja visokošolskega študija in pridobitve priznane izobrazbe ali druge priznane kvalifikacije na terciarni stopnji, vključno s stopnjo doktorata;
7. „udeleženec usposabljanja“ je oseba, ki se poklicno usposablja v zavodu za usposabljanje, v organizaciji za usposabljanje ali pa na delovnem mestu;
8. „učeci se odrasel“ je učeci se, ki je vključen v izobraževanje odraslih;
9. „osebe na trgu dela“ so delavci, samozaposleni ali osebe, ki se lahko zaposlijo;
10. „visokošolski zavod“ je:
- (a) katera koli vrsta visokošolskega zavoda, ki deluje v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso in omogoča pridobitev priznane izobrazbe ali druge priznane kvalifikacije na terciarni ravni, ne glede na to kako se tak zavod imenuje v državah članicah;
- (b) kateri koli zavod, ki deluje v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso in omogoča poklicno izobraževanje in usposabljanje na terciarni stopnji;
11. „skupni magisterij“ je magistrski študij na visokošolski stopnji, ki:

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene tega sklepa se uporabljajo naslednje opredelitve:

1. „predšolski“ pomeni organizirane izobraževalne dejavnosti pred začetkom obvezne osnovne šole;
2. „učenec“ je oseba, ki je vključena v izobraževanje v šoli;
3. „šola“ so vse vrste ustanov, ki izvajajo splošno (predšolsko, osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje), poklicno in strokovno izobraževanje ter izjemoma, v sklopu ukrepov za spodbujanje učenja jezikov, nešolske ustanove, ki izvajajo vajeniško usposabljanje;
4. „učitelji/izobraževalno osebje“ so osebe, ki so v okviru svojih dolžnosti neposredno vključene v izobraževalni proces v državah članicah;
- (a) vključuje vsaj tri visokošolske zavode iz treh različnih držav članic;
- (b) ponuja študijski program, ki vključuje študijsko obdobje v vsaj dveh od teh treh zavodov;
- (c) ima vgrajene mehanizme za priznavanje obdobja študija v partnerskih zavodih, ki temeljijo na evropskem sistemu za prenašanje kreditnih točk ali so združljivi z njim;
- (d) se zaključi s podelitvijo skupnega, dvojnega ali večkratnega naziva s strani sodelujočih zavodov, ki ga priznavajo ali akreditirajo države članice;
12. „poklicno usposabljanje“ je katera koli oblika poklicnega izobraževanja ali usposabljanja, vključno s tehničnim in poklicnim poučevanjem in vajeništvom, ki prispeva k doseganju poklicne kvalifikacije, ki jo priznavajo ustrezni

- organi države članice, v kateri je pridobljena, kakor tudi katero koli stalno poklicno izobraževanje ali usposabljanje, ki se ga posameznik udeleži v svojem poklicnem življenju;
13. „izobraževanje odraslih“ so vse oblike nepoklicnega učenja odraslih, in sicer formalne, neformalne in priložnostne;
14. „študijski obisk“ je kratek obisk, namenjen študiju posebnega vidika vseživljenjskega učenja v drugi državi članici;
15. „mobilnost“ je bivanje za določen čas v drugi državi članici zaradi študija, delovne prakse, drugih dejavnosti učenja ali poučevanja ali sorodnih administrativnih dejavnosti, ustrezno podprto s pripravljalnimi ali osvežitvenimi tečaji v jeziku gostitelja ali v delovnem jeziku;
16. „praksa“ je delovanje za določen čas v podjetju ali organizaciji v drugi državi članici, ustrezno podprto s pripravljalnimi ali osvežitvenimi tečaji v jeziku gostitelja ali delovnem jeziku, da bi se posamezniki lažje prilagodili zahtevam trga dela celotne Skupnosti, pridobili posebno spretnost in izboljšali razumevanje gospodarske in socialne kulture zadevne države v okviru pridobivanja delovnih izkušenj;
17. „enostranski“ pomeni vključenost enega samega zavoda;
18. „dvostranski“ pomeni vključenost partnerjev iz dveh držav članic;
19. „večstranski“ pomeni vključenost partnerjev iz vsaj treh držav članic. Komisija lahko za večstranske šteje združenja ali druga telesa, ki imajo člane iz vsaj treh držav članic;
20. „partnerstvo“ je dvostranski ali večstranski dogovor skupine zavodov ali organizacij iz različnih držav članic o izvajanju skupnih evropskih dejavnosti na področju vseživljenjskega učenja;
21. „omrežje“ je formalna ali neformalna skupina teles, ki delujejo znotraj nekega področja, stroke ali sektorja vseživljenjskega učenja;
22. „projekt“ je dejavnost sodelovanja s ciljem, ki ga je skupaj razvila formalna ali neformalna skupina organizacij ali zavodov;
23. „koordinator projekta“ je organizacija ali zavod, ki je zadolžen za izvajanje projekta večstranske skupine;
24. „projektni partnerji“ so organizacije ali zavodi, razen koordinatorja, ki sestavljajo večstransko skupino;
25. „podjetje“ je katero koli podjetje, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo v javnem ali zasebnem sektorju ne glede na velikost, pravni status ali gospodarski sektor, v katerem delujejo, vključno s socialno ekonomijo;
26. „socialni partnerji“ so – na nacionalni ravni – organizacije delodajalcev in delavcev, ki delujejo v skladu z nacionalnimi zakoni in/ali praksami, na ravni Skupnosti pa so to organizacije delodajalcev in delavcev, ki se socialnega dialoga udeležujejo na ravni Skupnosti;
27. „usmerjanje in svetovanje“ pomeni širok razpon dejavnosti, npr. obveščanje, ocenjevanje, usmerjanje in svetovanje za pomoč učencem, vodjem usposabljanja in drugemu osebju pri odločitvah v zvezi s programi izobraževanja in usposabljanja ali zaposlitvenimi možnostmi;
28. „razširjanje in izkoriščanje rezultatov“ so dejavnosti, ki zagotavljajo, da so rezultati programa vseživljenjskega učenja in programov pred njim ustrezno priznani, prikazani in da se izvajajo v širšem obsegu;
29. „vseživljenjsko učenje“ je vso splošno izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje, neformalno in priložnostno učenje skozi vse življenje, ki izboljša znanje, veščine in kompetence na osebnem, državljanskem, družbenem in/ali zaposlitvenem področju. Vključuje zagotavljanje storitev svetovanja in usmerjanja.

Člen 3

Podprogrami

1. Sektorski podprogrami so:
  - (a) program Comenius, ki pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev predšolskega in šolskega izobraževanja do konca višje srednje izobrazbe ter zavode in organizacije, ki izvajajo to izobraževanje;
  - (b) program Erasmus, ki pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev formalnega visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja na terciarni ravni ne glede na trajanje izobraževanja ali stopnjo kvalifikacije, vključno z doktorskim študijem, ter zavode in organizacije, ki izvajajo ali omogočajo to izobraževanje in usposabljanje;
  - (c) program Leonardo da Vinci, ki pokriva potrebe po poučevanju in učenju vseh udeležencev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki ne vključuje terciarne ravni, ter zavode in organizacije, ki izvajajo ali omogočajo to izobraževanje in usposabljanje;
  - (d) program Grundtvig, ki pokriva potrebe po poučevanju in učenju udeležencev vseh oblik izobraževanja odraslih ter vse zavode in organizacije, ki izvajajo ali omogočajo to izobraževanje.
2. Prečni program zajema štiri ključne dejavnosti:

- (a) sodelovanje pri politiki in inovacije v vseživljenjskem učenju;
- (b) spodbujanje učenja jezikov;
- (c) razvijanje inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- (d) razširjanje in izkoriščanje rezultatov ukrepov, ki jih podpira program ter prejšnji sorodni programi, in izmenjavo dobre prakse.

3. Program Jean Monnet podpira zavode in dejavnosti na področju evropske integracije. Obsega tri ključne dejavnosti:

- (a) akcijo Jean Monnet;
- (b) dotacije za poslovanje v podporo določenim zavodom, ki se ukvarjajo s temami evropske integracije;
- (c) donacije za poslovanje v podporo drugim evropskim zavodom in združenjem na področju izobraževanja in usposabljanja.

Člen 4

Dostop do programa vseživljenjsko učenje

Program vseživljenjsko učenje je namenjen:

- (a) učencem, študentom, udeležencem usposabljanja in odraslim udeležencem;
- (b) učiteljem, vodjem usposabljanja in osebju, udeleženi v katerem koli vidiku vseživljenjskega učenja;
- (c) osebam na trgu dela;
- (d) zavodom ali organizacijam, ki zagotavljajo možnosti za učenje v skladu s programom vseživljenjsko učenje ali v okviru njegovih podprogramov;
- (e) osebam in telesom, zadolženim za sisteme in politike v zvezi s katerim koli vidikom vseživljenjskega učenja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- (f) podjetjem, socialnim partnerjem in njihovim organizacijam na vseh ravneh, tudi trgovskim organizacijam in gospodarskim zbornicam;
- (g) telesom, ki nudijo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi s katerim koli vidikom vseživljenjskega učenja;
- (h) združenjem, ki delujejo na področju vseživljenjskega učenja, skupaj z združenji študentov, udeležencev usposabljanja, učencev, učiteljev, staršev in odraslih udeležencev;

- (i) raziskovalnim centrom in telesom, ki se ukvarjajo z vseživljenjskim učenjem;
- (j) nepridobitnim organizacijam, prostovoljnimi telesom in nevladnim organizacijam (NVO-jem).

Člen 5

Ukrepi Skupnosti

1. Program vseživljenjsko učenje podpira naslednje ukrepe:

- (a) mobilnost posameznikov v vseživljenjskem učenju;
- (b) dvostranska in večstranska partnerstva;
- (c) večstranske projekte, posebej namenjene spodbujanju kakovosti v sistemih izobraževanja in usposabljanja s prenosom inovacij med državami;
- (d) enostranske in nacionalne projekte;
- (e) večstranske projekte in omrežja;
- (f) opazovanje in analizo politik ter sistemov na področju vseživljenjskega učenja, pripravo in redno izpopolnjevanje referenčnih gradiv, del katerih bodo tudi raziskave, statistični podatki, analize in pokazatelji, ukrepi v podporo preglednosti in priznavanju kvalifikacij ter predhodnega učenja, in ukrepi v podporo sodelovanja v zagotavljanju kakovosti;
- (g) dotacije za poslovanje, s katerimi se podpira določene operativne in administrativne stroške zavodov in združenj, ki so dejavni na področju, ki ga pokriva program vseživljenjsko učenje;
- (h) druge pobude za spodbujanje ciljev programa vseživljenjsko učenje („spremljevalni ukrepi“).

2. Podpora Skupnosti se lahko podeli za pripravljalne obiske za katere koli ukrepe iz tega člena.

3. Komisija lahko organizira seminarje, kolokvije ali sestanke, ki bi olajšali izvajanje programa vseživljenjsko učenje, in izvede ustrezne ukrepe obveščanja, objavljanja in razširjanja ter ozaveščanja o programu, pa tudi programe spremljanja in vrednotenja.

4. Ukrepi iz tega člena se lahko izvajajo prek razpisov za zbiranje predlogov, javnih razpisov ali pa neposredno s strani Komisije.

Člen 6

Naloge Komisije in držav članic

1. Komisija zagotovi smotrno in učinkovito izvajanje ukrepov Skupnosti, predvidenih v programu vseživljenjsko učenje.

2. Države članice:
- (a) storijo vse potrebno, da zagotovijo učinkovito izvajanje programa vseživljenjsko učenje na nacionalni ravni, in upoštevajo vse strani, ki so povezane s katerim koli vidikom vseživljenjskega učenja v skladu z nacionalno prakso ali zakonodajo;
- (b) ustanovijo ali določijo in spremljajo ustrezno strukturo za usklajeno upravljanje izvajanja ukrepov programa vseživljenjsko učenje na nacionalni ravni (nacionalne agencije), skupaj z upravljanjem proračuna, v skladu z določbami člena 54(2)(c) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in določbami člena 38 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002, v skladu z naslednjimi merili:
- (i) organizacija, ki je ustanovljena ali določena kot nacionalna agencija, je pravna oseba ali del subjekta s statusom pravne osebe, in jo urejajo zakoni zadevne države članice. Ministrstvo ne more biti določeno kot nacionalna agencija;
- (ii) vsaka nacionalna agencija mora imeti ustrezno osebje za izpolnjevanje svojih nalog z ustreznim strokovnim in jezikovnim znanjem, potrebnim za delo v mednarodnem sodelovanju v izobraževanju in usposabljanju;
- (iii) imeti mora ustrezno infrastrukturo, zlasti informacijsko in komunikacijsko;
- (iv) delovati mora v upravnem okviru, ki ji omogoča zadovoljivo izvajanje nalog in izogibanje navzkrižju interesov;
- (v) mora biti sposobna izvajati pravila finančnega upravljanja in pogodbene pogoje na ravni Skupnosti;
- (vi) zagotoviti mora ustrezna finančna jamstva, ki jih po možnosti izda javni organ, njena upravljavska zmogljivost pa mora ustrezati stopnji sredstev Skupnosti, ki jih bo upravljala;
- (c) prevzamejo odgovornost, da bodo nacionalne agencije iz točke (b) pravilno upravljale posojila, ki so jim nakazana za podporo projektov, in zlasti da bodo spoštovale načela preglednosti, enakopravne obravnave in izogibanja dvojnemu financiranju z drugimi viri sredstev Skupnosti ter obvezo za spremljanje projektov in izterjavo sredstev, ki jih morajo vrniti upravičenci;
- (d) storijo vse potrebno za zagotovitev ustreznega revizijskega in finančnega nadzora nacionalnih agencij iz točke (b), zlasti pa:
- (i) pred začetkom delovanja nacionalne agencije Komisiji predložijo potrebna zagotovila o obstoju, ustreznosti in pravilnem delovanju agencije, v skladu s pravili dobrega finančnega poslovanja, postopki, ki se uporabijo, nadzornimi sistemi, računovodskimi sistemi in postopki javnih naročil in dodeljevanja dotacij;
- (ii) Komisiji vsako leto predložijo izjavo o zanesljivosti finančnih sistemov in postopkov nacionalnih agencij ter o verodostojnosti računovodskih izkazov;
- (e) v primeru nepravilnosti, malomarnosti ali goljufije za katero je odgovorna nacionalna agencija, ki je bila ustanovljena ali določena po točki (b), in zaradi katere nastopijo zahtevki Komisije do nacionalne agencije, ki niso v celoti izterjani, prevzamejo odgovornost za neizterjana sredstva;
- (f) na zahtevo Komisije določijo zavode ali organizacije, ki zagotavljajo možnosti za izobraževanje, ali vrste takih zavodov ali organizacij, ki bodo upravičene do udeležbe v programu vseživljenjsko učenje, vsaka na svojem ozemlju;
- (g) si prizadevajo sprejeti vse ustrezne ukrepe za odpravo pravnih in upravnih ovir za pravilno delovanje programa vseživljenjsko učenje;
- (h) zagotovijo, da se morebitne sinergije z drugimi programi Skupnosti ter finančnimi instrumenti in drugimi ustreznimi programi, ki potekajo v zadevni državi članici, uresničujejo na nacionalni ravni.
3. V sodelovanju z državami članicami Komisija zagotovi:
- (a) prehod med ukrepi, ki se izvajajo v okviru predhodnih programov na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, in ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru programa vseživljenjsko učenje;
- (b) ustrezno zaščito finančnih interesov Skupnosti, še posebej z uvajanjem učinkovitih, sorazmernih in odvrtilnih ukrepov, administrativnega preverjanja in kazni;
- (c) množično razširjanje informacij in obveščanje javnosti o ukrepih, ki jih podpira program vseživljenjsko učenje, ter njihovo nadaljnje spremljanje;
- (d) zbiranje, analizo in obdelavo dostopnih podatkov, ki so potrebni za merjenje rezultatov in učinkov programa in za spremljanje in vrednotenje dejavnosti iz člena 15;
- (e) razširjanje rezultatov predhodne generacije programov izobraževanja in usposabljanja in programa vseživljenjsko učenje.

Člen 7

Sodelovanje tretjih držav

1. Program vseživljenjsko učenje je namenjen:

- (a) državam EFTA, ki so članice EGP, v skladu s pogoji Sporazuma EGP;
- (b) državam kandidatkam, vključenim v predpristopno strategijo, v skladu s splošnimi načeli in pogoji, določenimi z okvirnimi sporazumi, sklenjenimi s temi državami glede njihovega sodelovanja v programih Skupnosti;
- (c) državam Zahodnega Balkana, v skladu z določbami, ki bodo določene za te države po vzpostavitvi okvirnih sporazumov, ki urejajo njihovo sodelovanje v programih Skupnosti;
- (d) Švicarski konfederaciji, na temeljih dvostranskega sporazuma, ki bo sklenjen s to državo.

2. Ključna dejavnost 1 programa Jean Monnet iz člena 3(3) (a) je prav tako odprta za visokošolske zavode v kateri koli tretji državi.

3. Za tretje države, ki sodelujejo v programu vseživljenjsko učenje, veljajo vse obveznosti in izpolnjujejo vse naloge, določene v tem sklepu v zvezi z državami članicami.

Člen 8

Mednarodno sodelovanje

V skladu s programom vseživljenjsko učenje in členom 9 lahko Komisija sodeluje s tretjimi državami ter pristojnimi mednarodnimi organizacijami, zlasti s Svetom Evrope, Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter Organizacijo Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO).

POGLAVJE II

Izvajanje programa vseživljenjsko učenje

Člen 9

Izvedbeni ukrepi

1. Ukrepe, potrebne za izvajanje programa vseživljenjsko učenje v zvezi s spodaj navedenimi zadevami, sprejme Komisija v skladu s postopkom iz člena 10(2):

- (a) letni delovni načrt vključno s prednostnimi nalogami;

(b) letna dodelitev in razporeditev sredstev med in v okviru podprogramov;

(c) splošne smernice za izvajanje podprogramov (vključno z odločitvami v zvezi z vrsto ukrepov, njihovim trajanjem in ravnijo financiranja), merila za izbor in postopke;

(d) predloge Komisije za izbiro prijav za večstranske projekte in omrežja iz člena 33(1)(b) in (c);

(e) predlog Komisije za izbiro vlog za ukrepe iz člena 5(1)(e), ki jih ne pokriva točka (d) tega odstavka, in iz člena 5(1)(f), (g) in (h), pri katerih predlagana podpora Skupnosti presega 1 milijon EUR;

(f) opredelitev vloge in odgovornosti Komisije, držav članic in nacionalnih agencij v zvezi s postopkom nacionalne agencije, ki je naveden v Prilogi;

(g) razporeditev sredstev med države članice za ukrepe, ki jih ureja postopek nacionalne agencije iz Priloge;

(h) ureditve za zagotavljanje notranje doslednosti znotraj programa vseživljenjsko učenje;

(i) ureditve za spremljanje in vrednotenje programa vseživljenjsko učenje in podprogramov in za širjenje in prenos rezultatov.

2. Ukrepi, potrebni za izvajanje vseh zadev, razen tistih, ki so navedene v odstavku 1, se sprejemajo v skladu s postopkom iz člena 10(3).

Člen 10

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, v nadaljevanju „Odbor“.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek, se uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je dva meseca.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

4. Odbor sprejme svoj poslovnik.

5. Držav članic ne smejo zastopati osebe, ki so zaposlene v nacionalnih agencijah iz člena 6(2)(b) ali so operativno odgovorne za te agencije.

Člen 11

Socialni partnerji

1. V postopku posvetovanja z Odborom o kateri koli zadevi v zvezi z uporabo tega sklepa za poklicno izobraževanje in usposabljanje lahko pri delu Odbora kot opazovalci sodelujejo predstavniki socialnih partnerjev, ki jih imenuje Komisija na predlog evropskih socialnih partnerjev.

Število takih opazovalcev je enako številu predstavnikov držav članic.

2. Takšni opazovalci imajo pravico zahtevati, da se njihovo stališče vključi v zapisnik sestanka Odbora.

Člen 12

Horizontalne politike

Pri izvajanju programa vseživljenjsko učenje se zagotovi, da program v celoti prispeva k širjenju horizontalnih politik Skupnosti, zlasti:

- (a) s spodbujanjem zavesti o pomembnosti kulturne in jezikovne raznolikosti ter večkulturnosti v Evropi, in o nujnosti boja proti rasizmu, predsodkom in ksenofobiji;
- (b) z zagotavljanjem rešitev za učence s posebnimi potrebami in zlasti s pomočjo za spodbujanje njihovega vključevanja v redne postopke izobraževanja in usposabljanja;
- (c) s spodbujanjem enakopravnosti med moškimi in ženskami ter prispevanjem k odpravljanju vseh oblik diskriminacije na podlagi spola, rasnega ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Člen 13

Doslednost in komplementarnost z ostalimi politikami

1. Ob sodelovanju držav članic Komisija zagotavlja splošno doslednost in komplementarnost z delovnim programom „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ in z ostalimi ustreznimi politikami, instrumenti in ukrepi Skupnosti, zlasti na področjih kulture, medijev, mladine, raziskav in razvoja, zaposlovanja, priznavanja kvalifikacij, podjetništva, okolja in IKT ter s statističnim programom Skupnosti.

Komisija v sodelovanju z državami članicami zagotavlja učinkovito povezavo med programom vseživljenjsko učenje in programi in ukrepi na področju izobraževanja in usposabljanja, ki se izvajajo v okviru predpristopnih instrumentov Skupnosti in drugega sodelovanja s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami.

2. Komisija Odbor redno obvešča o drugih ustreznih pobudah Skupnosti na področju vseživljenjskega učenja, med drugim tudi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

3. Pri izvajanju ukrepov programa vseživljenjsko učenje Komisija in države članice upoštevajo prednostne naloge, ki so navedene v celostnih smernicah zaposlovanja, ki jih je sprejel Svet kot del Lizbonskega partnerstva za rast in delovna mesta.

4. V partnerstvu z evropskimi socialnimi partnerji si Komisija prizadeva za razvoj ustreznega usklajevanja med programom vseživljenjsko učenje in socialnim dialogom na ravni Skupnosti, vključno z različnimi gospodarskimi sektorji.

5. Pri izvajanju programa vseživljenjsko učenje Komisija zagotovi ustrezno pomoč Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) na področjih, ki so v njegovi pristojnosti in v skladu s sporazumi iz Uredbe Sveta (EGS) št. 337/75 ⁽¹⁾. Kjer je to primerno, lahko Komisija prav tako zagotovi podporo Evropske izobraževalne fundacije v okviru njenega mandata in v skladu s sporazumi iz Uredbe Sveta (EGS) št. 1360/90 ⁽²⁾.

6. Komisija Svetovalni odbor za poklicno usposabljanje redno obvešča o ustreznem napredku na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

POGLAVJE III

Finančne določbe – Vrednotenje

Člen 14

Financiranje

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje tega sklepa za obdobje sedmih let, ki se začne 1. januarja 2007 je 6 970 000 000 EUR. V okviru teh sredstev, vsote, ki se dodelijo programom Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundtvig niso manjše od tistih, ki so določene v točki B.11 Priloge. Te dodelitve lahko spremeni Komisija v skladu s postopkom iz člena 10(2).

2. Do 1 % dodelitev programa vseživljenjsko učenje se lahko porabi za podporo sodelovanju v ukrepih partnerstva, projektov in omrežij, ki jih v okviru programa vseživljenjsko učenje organizirajo partnerji iz tretjih držav, ki ne sodelujejo v programu vseživljenjsko učenje v skladu z določbami člena 7.

3. Letna proračunska sredstva v mejah finančnega okvira odobri proračunski organ.

⁽¹⁾ UL L 39, 13.2.1975. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2051/2004 (UL L 355, 1.12.2004, str. 1).

⁽²⁾ UL L 131, 23.5.1990, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (EGS) št. 1648/2003 (UL L 245, 29.9.2003, str. 22).

Člen 15

Spremljanje in vrednotenje

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami redno spremlja in vrednoti program vseživljenjsko učenje glede na njegove cilje.
2. Komisija organizira redna neodvisna zunanja vrednotenja programa vseživljenjsko učenje in redno objavlja statistične podatke za spremljanje napredka.
3. Ugotovitve spremljanja in vrednotenja programa vseživljenjsko učenje in predhodne generacije programov izobraževanja in usposabljanja je treba upoštevati pri izvajanju programa.
4. Države članice Komisiji do 30. junija 2010 oziroma 30. junija 2015 predložijo poročila o izvajanju in učinkih programa vseživljenjsko učenje.
5. Komisija Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži:
  - (a) vmesno poročilo o ovrednotenju kvalitativnih in kvantitativnih vidikov izvajanja programa vseživljenjsko učenje, vključno z analizo doseženih rezultatov, do 31. marca 2011;
  - (b) sporočilo o nadaljnjem poteku programa vseživljenjsko učenje do 31. decembra 2011;
  - (c) poročilo o naknadnem vrednotenju do 31. marca 2016.

NASLOV II

PODPROGRAMI

POGLAVJE I

Program Comenius

Člen 16

Dostop do programa Comenius

V okviru programa vseživljenjsko učenje je program Comenius namenjen:

- (a) učencem v šolah do konca srednješolskega izobraževanja;
- (b) šolam, ki jih določijo države članice;
- (c) učiteljem in ostalemu osebju teh šol;
- (d) združenjem, neprofitnim organizacijam, NVO-jem in njihovim predstavnikom, udeleženi v šolskem izobraževanju;

- (e) osebam in telesom, ki so odgovorni za organiziranje in izvajanje izobraževanja na lokalnih, regionalnih in nacionalnih ravneh;
- (f) raziskovalnim zavodom in telesom, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja;
- (g) visokošolskim zavodom;
- (h) telesom, ki opravljajo storitve usmerjanja, svetovanja in informiranja v zvezi z vseživljenjskim učenjem.

Člen 17

Cilji programa Comenius

1. Poleg ciljev programa vseživljenjsko učenje iz člena 1 so posebni cilji programa Comenius naslednji:
  - (a) razvijanje znanja in razumevanja raznolikosti evropskih kultur in jezikov ter njene vrednosti med mladino in izobraževalnim osebjem;
  - (b) pomagati mladini pri pridobivanju temeljnih življenjskih spretnosti in kompetenc za življenje, ki so potrebne za njihov osebni razvoj, za prihodnje zaposlovanje in za aktivno evropsko državljanstvo.
2. Operativni cilji programa Comenius so:
  - (a) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti učencev in izobraževalnega osebja v različnih državah članicah;
  - (b) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega partnerstev med šolami v različnih državah članicah, tako da bi bilo med trajanjem programa v skupne izobraževalne dejavnosti vključeno vsaj 3 milijone učencev;
  - (c) spodbujanje učenja živih tujih jezikov;
  - (d) podpiranje razvijanja inovativnih vsebin, storitev, pedagoške in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
  - (e) povečanje kakovosti in evropske razsežnosti usposabljanja učiteljev;
  - (f) podpora izboljšanju pedagoških pristopov in šolske uprave.

Člen 18

Ukrepi programa Comenius

1. Program Comenius lahko podpira naslednje ukrepe:
  - (a) mobilnost posameznikov iz člena 5(1)(a). Pri urejanju ali podpiranju organiziranja take mobilnosti se sprejmejo

potrebni pripravljalni ukrepi in zagotovi zadosten nadzor, svetovanje in podpora posameznikom, udeleženi v mobilnosti.

Mobilnost lahko vključuje:

- (i) izmenjavo učencev in izobraževalnega osebja;
  - (ii) mobilnost po šolah za učence, za izobraževalno osebje pa praksa v šolah in podjetjih;
  - (iii) sodelovanje pri usposabljanju učiteljev in ostalega izobraževalnega osebja;
  - (iv) študij in pripravljalni obiski za dejavnosti v zvezi z mobilnostjo, partnerstvi, projekti ali omrežji;
  - (v) asistentska mesta za učitelje in kandidate za učitelje;
- (b) razvijanje partnerstev iz člena 5(1)(b) med:
- (i) šolami, da bi se tako razvili skupni projekti učenja za učence in njihove učitelje („partnerstva med šolami Comenius“);
  - (ii) organizacijami, odgovornimi za katerikoli vidik šolskega izobraževanja zaradi spodbujanja medregionalnega sodelovanja, vključno z obmejnimi regionalnim sodelovanjem („partnerstvo Comenius-Regio“);
- (c) večstranske projekte iz člena 5(1)(e). Vključujejo lahko projekte, ki so namenjeni:
- (i) razvijanju, spodbujanju in širjenju najboljših praks v izobraževanju, vključno z novimi učnimi metodami ali gradivi;
  - (ii) razvijanju ali izmenjavi izkušenj s sistemi, ki zagotavljajo podatke ali usmerjanje, posebej prilagojene učečim se posameznikom, vodjem in ostalemu osebju, vključenim v program Comenius;
  - (iii) razvijanju, spodbujanju in širjenju novih programov za usposabljanje učiteljev ali vsebin programov;
- (d) večstranska omrežja iz člena 5(1)(e). Vključujejo lahko omrežja, ki so namenjena:
- (i) razvijanju izobraževanja v stroki ali na predmetnem področju, kjer delujejo, v lastno korist ali v korist širšega izobraževanja;
  - (ii) pridobivanju in širjenju ustrezne dobre prakse in inovacij;

(iii) omogočanje vsebinske podpore za projekte in partnerstva, ki jih ustanovijo drugi;

(iv) spodbujanje razvoja analize potreb in praktične uporabe take analize v šolskem izobraževanju;

(e) druge pobude, ki so namenjene spodbujanju ciljev programa Comenius iz člena 5(1)(h) („spremljevalni ukrepi“).

2. Operativne podrobnosti ukrepov iz odstavka 1 se določijo v skladu s postopkom iz člena 10(2).

Člen 19

Proračun programa Comenius

Najmanj 80 % sredstev dodeljenih programu Comenius se namenijo mobilnosti, kakor je opredeljena v členu 18(1)(a) in Comenius partnerstvu iz člena 18(1)(b).

POGLAVJE II

Program Erasmus

Člen 20

Dostop do programa Erasmus

V okviru programa vseživljenjsko učenje je program Erasmus namenjen:

- (a) študentom in udeležencem usposabljanja v vseh oblikah izobraževanja in usposabljanja na terciarni ravni;
- (b) visokošolskim zavodom, ki jih določijo države članice;
- (c) učiteljem, vodjem usposabljanja in ostalemu osebju teh zavodov;
- (d) združenjem in predstavnikom oseb, vključenih v visoko šolstvo, vključno z ustreznimi združenji študentov, univerz in učiteljev/vodij usposabljanja;
- (e) podjetjem, socialnim partnerjem in drugim predstavnikom poklicnega življenja;
- (f) javnim in zasebnim telesom, vključno z nepridobitnimi organizacijami in NVO-ji, ki so odgovorni za organiziranje in izvajanje izobraževanja in usposabljanja na lokalnih, regionalnih in nacionalnih ravneh;
- (g) raziskovalnim centrom in telesom, ki se ukvarjajo z vprašanjem vseživljenjskega učenja;

(h) telesom, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi z vseživljenjskim učenjem.

(ii) mobilnost učiteljskega osebja v visokošolskih zavodih zaradi poučevanja ali usposabljanja v partnerski instituciji v tujini;

Člen 21

Cilji programa Erasmus

1. Poleg ciljev programa vseživljenjsko učenje iz člena 1 so posebni cilji programa Erasmus:

(a) podpiranje uresničevanja evropskega visokošolskega prostora;

(b) krepitev prispevka visokošolskega in poklicnega izobraževanja na višjih stopnjah k inovativnim procesom.

2. Operativni cilji programa Erasmus so:

(a) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti študentov in učiteljskega osebja po Evropi, tako da bi do leta 2012 v sklopu programa Erasmus in njegovih predhodnikov v študentsko mobilnost bilo vključeno najmanj 3 milijone posameznikov;

(b) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega večstranskega sodelovanja med visokošolskimi zavodi v Evropi;

(c) povečanje stopnje preglednosti in združljivosti med kvalifikacijami, pridobljenimi v visokošolskem izobraževanju in na višjih ravneh poklicnega izobraževanja v Evropi;

(d) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med visokošolskimi zavodi in podjetji;

(e) omogočanje razvoja inovativnih praks v izobraževanju in usposabljanju na tercialni ravni ter njihov prenos, vključno s prenosom iz ene države udeleženke v ostale;

(f) razvijanje inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT.

Člen 22

Ukrepi programa Erasmus

1. Program Erasmus lahko podpira naslednje ukrepe:

(a) mobilnost posameznikov iz člena 5(1)(a). Mobilnost lahko vključuje:

(i) mobilnost študentov zaradi študija ali usposabljanja v državah članicah v visokošolskih zavodih, pa tudi prakso v podjetjih, centrih za usposabljanje, raziskovalnih centrih ali drugih organizacijah;

(iii) mobilnost drugega osebja v visokošolskih zavodih in osebja podjetij zaradi usposabljanja ali poučevanja;

(iv) intenzivne programe Erasmus, ki so organizirani na večstranskih temeljih.

Podpora se lahko dodeli tudi matičnim in gostiteljskim visokošolskim zavodom ali podjetjem za dejavnosti, ki zagotavljajo kakovost v vseh fazah dogovorov o mobilnosti, vključno s pripravljalnimi in osvežitvenimi jezikovnimi tečaji;

(b) večstranske projekte iz člena 5(1)(e), ki se med drugim osredotočajo na inovacije, eksperimentiranje in izmenjavo dobrih praks na področjih, navedenih v posebnih in operativnih ciljih;

(c) večstranska omrežja iz člena 5(1)(e), ki delujejo pod okriljem konzorcijev visokošolskih zavodov in predstavljajo neko disciplino ali interdisciplinarno področje (tematska omrežja Erasmus), ki so namenjena razvijanju novih konceptov učenja in kompetenc. Ta omrežja lahko vključujejo predstavnike drugih javnih teles ali podjetij ali združenj;

(d) druge pobude, ki so namenjene spodbujanju ciljev programa Erasmus iz člena 5(1)(h) („spremljevalni ukrepi“).

2. Posamezniki, ki sodelujejo v mobilnosti iz odstavka 1(a)(i) („Erasmusovi študenti“), so lahko:

(a) študenti visokošolskih zavodov, ki so vpisani vsaj v drugi letnik, preživijo določen čas študija v drugi državi članici v okviru akcije mobilnosti programa Erasmus, ne glede na to, ali jim je bila v okviru tega programa dodeljena denarna pomoč. Taka obdobja se v celoti priznajo s skladu z medinstitucionalnimi sporazumi med matičnimi in gostiteljskimi institucijami. Gostiteljske institucije takim študentom ne zaračunavajo šolnin;

(b) študenti, ki so vpisani v programe skupnih magisterijev in so vključeni v mobilnost;

(c) študenti visokošolskih zavodov, ki opravljajo prakso.

3. Operativne podrobnosti dejavnosti iz odstavka 1 bodo določene v skladu s postopkom iz člena 10(2).

Člen 23

Proračun programa Erasmus

Najmanj 80 % sredstev dodeljenih programu Erasmus se namenijo mobilnosti, kakor je opredeljena v členu 22(1)(a).

POGLAVJE III

Program Leonardo da Vinci

Člen 24

Dostop do programa Leonardo da Vinci:

V okviru programa vseživljenjsko učenje je program Leonardo da Vinci namenjen:

- (a) osebam, vključenim v katero koli obliko poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki se ne odvija na terciarni ravni;
- (b) osebam na trgu dela;
- (c) institucijam ali organizacijam, ki nudijo izobraževalne možnosti na področjih programa Leonardo da Vinci;
- (d) učiteljem, vodjem usposabljanja in drugemu osebju teh institucij ali organizacij;
- (e) združenjem in predstavnikom udeleženi v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, vključno z združenji udeležencev usposabljanja, staršev in učiteljev;
- (f) podjetjem, socialnim partnerjem in drugim predstavnikom poklicnega življenja, vključno s trgovskimi zbornicami in drugimi trgovskimi organizacijami;
- (g) telesom, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi s katerim koli vidikom vseživljenjskega učenja;
- (h) osebam in telesom, zadolženim za sisteme in politike katerega koli vidika poklicnega izobraževanja in usposabljanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- (i) raziskovalnim centrom in telesom, ki se ukvarjajo z vprašanjem vseživljenjskega učenja;
- (j) visokošolskim zavodom;
- (k) nepridobitnim organizacijam, prostovoljnimi organizacijam in NVO.

Člen 25

Cilji programa Leonardo da Vinci

1. Poleg ciljev programa vseživljenjsko učenje iz člena 1 so posebni cilji programa Leonardo da Vinci naslednji:

- (a) podpora vključenim v usposabljanje in nadaljevalno usposabljanje za pridobitev in uporabo znanja, spretnosti in kvalifikacij in tako olajšati njihov osebni razvoj, zaposljivost in vključenost na evropskem trgu dela;
- (b) podpora izboljšavam kakovosti in inovacij v sistemih, institucijah in praksi na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- (c) povečanje privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter mobilnosti za delodajalce in posameznike ter olajšati mobilnost udeležencev usposabljanja, ki so zaposleni.

2. Operativni cilji programa Leonardo da Vinci so:

- (a) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega mobilnosti po Evropi za osebe, udeležene v začetnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter v nadaljevalnem usposabljanju, tako da bi se število praks v podjetjih povišalo na najmanj 80 000 na leto do konca programa vseživljenjsko učenje;
- (b) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med institucijami ali organizacijami, ki zagotavljajo izobraževalne možnosti, podjetji, socialnimi partnerji ter drugimi ustreznimi organi v Evropi;
- (c) omogočanje razvoja inovativnih praks na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, razen na terciarni ravni, ter njihov prenos, vključno s prenosom iz ene sodelujoče države v ostale;
- (d) izboljšanje preglednosti in priznanje kvalifikacij ter kompetenc, vključno s tistimi, pridobljenimi z neformalnim in priložnostnim učenjem;
- (e) spodbujanje učenja živih tujih jezikov;
- (f) podpora razvijanju inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT.

Člen 26

Ukrepi programa Leonardo da Vinci

1. Program Leonardo da Vinci lahko podpira naslednje ukrepe:

- (a) mobilnost posameznikov iz člena 5(1)(a). Pri urejanju ali podpiranju organiziranja take mobilnosti se sprejmejo potrebni pripravljalni ukrepi, vključno z jezikovnimi pripravami, in zagotovi zadosten nadzor in podpora osebam v mobilnosti. Mobilnost lahko vključuje:

- (i) transnacionalne prakse v podjetjih ali zavodih za usposabljanje;
- (ii) prakse in izmenjave, namenjene nadaljnemu poklicnemu razvoju, vodjem usposabljanj in svetovalcem ter tistim, ki so odgovorni za zavode za usposabljanje ter za načrtovanje usposabljanja in poklicno svetovanje znotraj podjetij;
- (b) partnerstva iz člena 5(1)(b), ki se osredotočajo na teme skupnega interesa sodelujočih organizacij;
- (c) večstranske projekte iz člena 5(1)(c), še posebej tiste, ki so namenjeni izboljšanju sistemov usposabljanja z osredotočenjem na prenos inovacij, vključno z jezikovnimi, kulturnimi in pravnimi prilagoditvami nacionalnim potrebam po inovativnih izdelkih in postopkih, razvitih v različnih kontekstih;
- (d) večstranske projekte iz člena 5(1)(e), ki so namenjeni izboljšanju sistemov usposabljanja z osredotočenjem na razvoj inovacij in dobre prakse;
- (e) tematska omrežja strokovnjakov in organizacij in člena 5(1)(e), ki delajo na specifičnih temah, povezanih s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem;
- (f) drugim pobudam, ki so namenjene spodbujanju ciljev programa Leonardo da Vinci iz člena 5(1)(h) („spremljevalni ukrepi“).
- (c) učiteljem in drugemu osebju teh zavodov ali organizacij;
- (d) zavodom, ki opravljajo začetno ali nadaljevalno usposabljanje osebja v izobraževanju odraslih;
- (e) združenjem in predstavnikom udeležencev v izobraževanju odraslih, vključno z združenji učečih se in učiteljev;
- (f) telesom, ki izvajajo storitve usmerjanja, svetovanja in obveščanja v zvezi s katerim koli vidikom vseživljenjskega izobraževanja;
- (g) osebam in telesom, zadolženim za sisteme in politike katerega koli vidika izobraževanja odraslih na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- (h) raziskovalnim centrom in telesom, ki se ukvarjajo z vprašanjem vseživljenjskega učenja;
- (i) podjetjem;
- (j) nepridobitnim organizacijam, prostovoljnim organizacijam in NVO;
- (k) visokošolskim zavodom.

Člen 29

Cilji programa Grundtvig

2. Operativne podrobnosti takih ukrepov bodo določene v skladu s postopkom iz člena 10(2).

Člen 27

Proračun programa Leonardo da Vinci

Najmanj 60 % sredstev dodeljenih programu Leonardo da Vinci se namenijo podpori mobilnosti in partnerstvu iz člena 26(1)(a) in (b).

POGLAVJE IV

Program Grundtvig

Člen 28

Dostop do programa Grundtvig

V okviru programa vseživljenjsko učenje je program Grundtvig namenjen:

- (a) učečim se v izobraževanju odraslih;
- (b) zavodom ali organizacijam, ki nudijo izobraževalne možnosti za odrasle;
- (a) odzivanje na izzive izobraževanja starajočega se prebivalstva v Evropi;
- (b) pomoč odraslim pri iskanju poti do izboljšanja znanja in kompetenc.
2. Operativni cilji programa Grundtvig so:
- (a) izboljšanje kakovosti in dostopnosti mobilnosti po Evropi za osebe, ki se udeležujejo izobraževanja odraslih in povečanje njenega obsega, tako da bi bilo do leta 2013 mobilnih najmanj 7 000 posameznikov letno;
- (b) izboljšanje kakovosti in povečanje obsega sodelovanja med organizacijami, ki so del izobraževanja odraslih v Evropi;
- (c) pomoč osebam iz občutljivih družbenih skupin in obrobnih družbenih okolij, zlasti starejšim osebam in tistim, ki so zapustili izobraževanje brez osnovnih kvalifikacij, da dobijo alternativne možnosti dostopa do izobraževanja odraslih;

- (d) spodbujanje razvoja inovativnih praks v izobraževanju odraslih in njihovem prenosu, med drugim iz sodelujoče države v druge;
- (e) podpiranje razvijanja inovativnih vsebin, storitev, pedagoške in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- (f) izboljšanje pedagoških pristopov in upravljanja organizacij za izobraževanje odraslih.

Člen 30

Ukrepi programa Grundtvig

1. Program Grundtvig lahko podpira naslednje ukrepe:
  - (a) mobilnost posameznikov iz člena 5(1)(a). Pri urejanju ali podpiranju organiziranja takšne mobilnosti se sprejmejo potrebni pripravljalni ukrepi in zagotovi zadostno spremljanje in podpora mobilnim osebam. Takšna mobilnost lahko obsega obiske, asistentska mesta in izmenjave za sodelujoče v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih, vključno z usposabljanjem in poklicnim razvojem osebja v izobraževanju odraslih, zlasti v sinergiji s partnerstvi in projekti;
  - (b) partnerstva iz člena 5(1)(b), poznana pod imenom „partnerstva za učenje Grundtvig“, ki se osredotočajo na teme vsestranskega interesa sodelujočih organizacij;
  - (c) večstranske projekte iz člena 5(1)(e), ki so namenjeni izboljšanju sistemov izobraževanja odraslih preko razvijanja in prenosa inovacij in dobre prakse;
  - (d) tematska omrežja strokovnjakov in organizacij in člena 5(1)(e), poznana pod imenom „omrežja Grundtvig“, ki se osredotočajo na:
    - (i) razvijanje izobraževanja odraslih v disciplini, na področju ali vidiku upravljanja, kjer delujejo;
    - (ii) prepoznavanje, izboljšanje in širjenje ustrezne dobre prakse in inovacij;
    - (iii) zagotavljanje tematske podpore projektom in partnerstvom, ki jih oblikujejo drugi, ter spodbujanje interakcije med takimi projekti in partnerstvi;
    - (iv) spodbujanje razvoja analiziranja potreb in zagotavljanja kakovosti na področju izobraževanja odraslih;
  - (e) druge pobude, ki so namenjene spodbujanju ciljev programa Grundtvig iz člena 5(1)(h) („spremljevalni ukrepi“).

2. Operativne podrobnosti teh ukrepov so določene v skladu s postopkom iz člena 10(2).

Člen 31

Proračun programa Grundtvig

- Najmanj 55 % sredstev dodeljenih programu Grundtvig se namenijo podpori mobilnosti in partnerstev iz člena 30(1)(a) in (b).

POGLAVJE V

Prečni program

Člen 32

Cilji prečnega programa

1. Poleg ciljev programa vseživljenjsko učenje iz člena 1 so posebni cilji prečnega programa naslednji:
  - (a) spodbujanje evropskega sodelovanja na področjih, ki pokrivajo dva ali več področnih podprogramov;
  - (b) pospeševanje kakovosti in preglednosti sistemov izobraževanja in usposabljanja držav članic.
2. Operativni cilji prečnega programa so:
  - (a) podpora razvoju politik in sodelovanju na evropski ravni na področju vseživljenjskega učenja, zlasti v kontekstu lizbonskega procesa in delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010, kakor tudi bolonjskega in kopenhagenskega procesa ter njihovih naslednikov;
  - (b) zagotavljanje zadostne količine primerljivih podatkov, statističnih podatkov in analiz za podlago razvoju politike učenja, kakor tudi spremljanje napredovanja na poti do ciljev in ciljnih vrednosti v zvezi z vseživljenjskim učenjem ter opredelitev področij, ki terjajo posebno pozornost;
  - (c) spodbujanje učenja jezikov in podpiranje jezikovne raznolikosti v državah članicah;
  - (d) podpiranje razvijanja inovativnih vsebin, storitev, pedagoške in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
  - (e) zagotavljanje primernega priznanja in prikazovanja rezultatov programa vseživljenjskega učenja ter njihovega vključevanja v širšem smislu.

Člen 33

Ukrepi prečnega programa

1. V sklopu ključne dejavnosti sodelovanja pri politikah in inovativnosti v vseživljenjskem učenju, kakor je opredeljeno v členu 3(2)(a), se lahko podprejo naslednji ukrepi:

- (a) mobilnost posameznikov iz člena 5(1)(a), vključno s študijskimi obiski strokovnjakov in uradnikov, ki jih določijo nacionalni, regionalni ter lokalni organi, za direktorje zavodov za izobraževanje in usposabljanje ter storitve usmerjanja in preverjanja izkušenj, in za socialne partnerje;
- (b) večstranski projekti iz člena 5(1)(e), namenjeni pripravi in preskušanju predlogov politik, razvitih na ravni Skupnosti in inovacij na področju vseživljenjskega učenja;
- (c) večstranska omrežja iz člena 5(1)(e) strokovnjakov in/ali zavodov, ki sodelujejo pri razvoju politik. Taka omrežja lahko vključujejo:
  - (i) tematska omrežja, ki se ukvarjajo z vprašanji povezanimi z vsebinami vseživljenjskega učenja ali metodologij in politik vseživljenjskega učenja. Ta omrežja lahko opazujejo, izmenjujejo, prepoznavajo in analizirajo dobro prakso ter inovacije, in pripravljajo predloge za boljšo in širšo uporabo takih praks v državah članicah;
  - (ii) forume o strateških vprašanjih vseživljenjskega učenja;
- (d) opazovanje in analizo politik in sistemov na področju vseživljenjskega učenja iz člena 5(1)(f), ki lahko vključujejo:
  - (i) študije in primerjalne raziskave;
  - (ii) razvoj kazalcev in statističnih raziskav, vključno s podporo delu, ki se na področju vseživljenjskega učenja izvaja v sodelovanju z Eurostatom;
  - (iii) podporo delovanju omrežja Eurydice in financiranje Evropske enote Eurydice, ki jo ustanovi Komisija;
- (e) ukrepi v podporo preglednosti in priznavanju kvalifikacij in kompetenc, vključno s tistimi, pridobljenimi z neformalnim in priložnostnim učenjem, obveščenosti in usmerjanju na področju mobilnosti za namene učenja, in sodelovanju pri zagotavljanju kakovosti iz člena 5(1)(f), ki lahko vključujejo:
  - (i) omrežja organizacij, ki olajšujejo mobilnost in priznanje, kot so Euroguidance in nacionalni

informacijski centri o akademskem priznavanju diplom (NARIC);

- (ii) podporo transnacionalnim spletnim storitvam, kakršna je Ploteus;
  - (iii) dejavnosti znotraj pobude Europass v skladu z Odločbo št. 2241/2004/ES;
  - (f) druge pobude iz člena 5(1)(h) („spremljevalni ukrepi“), vključno z vzajemnim učenjem, ki so namenjene spodbujanju ciljev ključne dejavnosti iz člena 3(2)(a).
2. V sklopu ključne dejavnosti učenja jezikov iz člena 3(2)(b), se lahko podprejo naslednji ukrepi, namenjeni potrebam poučevanja in učenja, ki zadevajo več kot eno podprogramsko področje:
- (a) večstranski projekti iz člena 5(1)(e), ki so med drugim namenjeni:
    - (i) razvijanju novih materialov za učenje jezikov, vključno s spletnimi tečaji, in instrumentov za jezikovno testiranje;
    - (ii) razvijanju orodij in tečajev za usposabljanje učiteljev jezikov, vodij usposabljanja in drugega osebja;
  - (b) večstranska omrežja iz člena 5(1)(e) na področju učenja jezikov in jezikovne raznolikosti;
  - (c) druge pobude, skladne s cilji programa vseživljenjskega učenja, iz člena 5(1)(h), vključno z dejavnostmi za privlačnejše učenje jezikov prek javnih občil in/ali trženja, oglaševalskih ter obveščevalnih kampanj, kakor tudi prek konferenc, študij in razvoja statističnih pokazateljev na področju učenja jezikov in jezikovne raznolikosti.
3. V sklopu ključne dejavnosti IKT iz člena 3(2)(c), se lahko podprejo naslednji ukrepi, namenjeni potrebam poučevanja in učenja, ki zadevajo več kot eno podprogramsko področje:
- (a) večstranski projekti iz člena 5(1)(e), ki so namenjeni razvijanju in porazdelitvi, kjer je primerno, inovativnih metod, vsebin, storitev in okolij;
  - (b) večstranska omrežja iz člena 5(1)(e), ki so namenjena skupni rabi in izmenjavi znanja, izkušenj in dobre prakse;
  - (c) drugi ukrepi, ki so namenjeni izboljšanju politike in prakse vseživljenjskega učenja, kakor je opisano v členu 5(1)(f), ki lahko vključujejo mehanizme ovrednotenja, opazovanja,

primerjalne analize, izboljšanja kakovosti in analizo trendov glede tehnologije in pedagogike.

4. V sklopu ključne dejavnosti širjenja iz člena 3(2)(d), se lahko podprejo naslednji ukrepi:

- (a) enostranski in nacionalni projekti iz člena 5(1)(d);
- (b) večstranski projekti iz člena 5(1)(e), ki so med drugim namenjeni:
  - (i) podpiranju izkoriščanja in izvajanja inovativnih izdelkov in postopkov;
  - (ii) spodbujanju sodelovanja med projekti, ki potekajo na istih področjih;
  - (iii) razvijanju dobre prakse glede metod širjenja;
- (c) ustanovitev referenčnega materiala iz člena 5(1)(f), ki lahko vsebuje zbirko ustreznih statističnih podatkov in študij na področju širjenja ter izkoriščanja rezultatov in izmenjavi dobre prakse.

POGLAVJE VI

Program Jean Monnet

Člen 34

Dostop do programa Jean Monnet

V okviru programa vseživljenjsko učenje je program Jean Monnet namenjen:

- (a) študentom in raziskovalcem na področju evropske integracije v vseh oblikah visokošolskega izobraževanja znotraj in zunaj Skupnosti;
- (b) visokošolskim zavodom znotraj in zunaj Skupnosti, če so kot taki priznani v svojih državah;
- (c) učiteljem in ostalemu osebju teh zavodov;
- (d) združenjem in predstavnikom tistih, ki so udeleženi v izobraževanju in usposabljanju znotraj in zunaj Skupnosti;
- (e) javnim in zasebnim telesom, ki so odgovorni za organiziranje in izvajanje izobraževanja in usposabljanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- (f) raziskovalnim centrom in telesom, ki se ukvarjajo z vprašanji evropske integracije znotraj in zunaj Skupnosti.

Člen 35

Cilji programa Jean Monnet

1. Poleg ciljev programa vseživljenjsko učenje iz člena 1 so posebni cilji programa Jean Monnet naslednji:

- (a) spodbujanje dejavnosti poučevanja, raziskovanja in razmišljanja na področju študij evropske integracije;
  - (b) podpiranje obstoja ustrezne vrste zavodov in združenj, ki se osredotočajo na teme evropske integracije ter izobraževanjem in usposabljanjem z evropsko perspektivo.
2. Operativni cilji programa Jean Monnet so:
- (a) spodbujanje odličnosti v učenju, raziskovanju in razmišljanju na področju študij o evropski integraciji v visokošolskih zavodih znotraj in zunaj Skupnosti;
  - (b) okrepitev znanja in zavesti o temah evropske integracije med strokovnimi akademiki in evropskimi državljani na splošno;
  - (c) podpiranje ključnih evropskih institucij, ki se ukvarjajo s temami evropske integracije;
  - (d) podpiranje obstoja visokokakovostnih evropskih institucij in združenj, ki so dejavna na področjih izobraževanja in usposabljanja.

Člen 36

Ukrepi programa Jean Monnet

1. V sklopu ključne dejavnosti iz člena 3(3)(a) so lahko podprti tudi naslednji ukrepi:

- (a) enostranski in nacionalni projekti iz člena 5(1)(d), ki lahko vključujejo:
  - (i) katedre Jean Monnet – centri odličnosti in moduli učenja;
  - (ii) združenja profesorjev, drugih visokošolskih učiteljev in raziskovalcev, ki se ukvarjajo z evropsko integracijo;
  - (iii) podpiranje mladih raziskovalcev, ki se osredotočajo na študije evropske integracije;
  - (iv) informacijske in raziskovalne dejavnosti v zvezi s Skupnostjo, katerih cilj je spodbujanje razprav, razmišljanj in znanja o postopku evropske integracije;

(b) večstranske projekte in omrežja iz člena 5(1)(e), ki lahko vključujejo podporo za ustanovitev večstranskih raziskovalnih skupin na področju evropske integracije.

2. Dotacije za poslovanje iz člena 5(1)(g) v podporo določenih operativnih in administrativnih stroškov naslednjih institucij, katerih cilj je evropski interes, so lahko dodeljene v sklopu ključne dejavnosti iz člena 3(3)(b):

- (a) Evropska akademija (univerzi v Bruggeu in Natolinu);
- (b) Evropski univerzitetni inštitut, Firenze;
- (c) Evropski inštitut za javno upravo, Maastricht;
- (d) Evropska pravna akademija, Trier;
- (e) Evropska agencija za razvoj izobraževanja udeležencev s posebnimi potrebami, Middelfart;
- (f) Mednarodni center za evropsko usposabljanje (CIFE), Nica.

3. V sklopu ključne dejavnosti iz člena 3(3)(c) so lahko dotacije za poslovanje iz člena 5(1)(g) dodeljene v podporo določenim operativnim in administrativnim stroškom evropskih institucij ali združenj, ki delujejo na področjih izobraževanja in usposabljanja.

4. Dodeljujejo se lahko letno ali s podaljševanjem na podlagi okvirnega sporazuma o partnerstvu s Komisijo.

Člen 37

Proračun programa Jean Monnet

Najmanj 16 % sredstev dodeljenih programu Jean Monnet se namenijo podpori ključne dejavnosti iz člena 3(3)(a) in najmanj 65 % ključni dejavnosti iz člena 3(3)(b) ter najmanj 19 % ključni dejavnosti iz člena 3(3)(c).

NASLOV III

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 38

Prehodna določba

1. Ukrepi, ki se začnejo izvajati 31. decembra 2006 ali prej na podlagi Sklepa 1999/382/ES, Sklepa št. 253/2000/ES, Odločbe št. 2318/2003/ES, Sklepa št. 791/2004/ES ali Odločbe št. 2241/2004/ES, se vodijo v skladu z določili teh odločb in sklepov, izjemoma pa bodo odbori, ustanovljeni s temi odločbami in sklepi, nadomeščeni z odborom, ustanovljenim po členu 10 tega sklepa.

2. V skladu s členom 18 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se proračunska sredstva, ki ustrezajo namenskim prejemkom, ki so vračila nepravilno plačanih zneskov glede na Sklep 1999/382/ES, Sklep št. 253/2000/ES, Odločbo št. 2318/2003/ES, Sklep št. 791/2004/ES ali Odločbo št. 2241/2004/ES, lahko dajo na razpolago programu.

Člen 39

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Strasbourgu, 15. novembra 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednica

P. LEHTOMÄKI

PRILOGA

UPRAVNE IN FINANČNE DOLOČBE

A. Upravne določbe

Postopki za predloge in izbor ukrepov v okviru programa vseživljenjsko učenje so naslednji:

1. Postopek nacionalne agencije

1.1. Postopek 1

Naslednji ukrepi, v sklopu katerih ustrezne nacionalne agencije sprejmejo odločitve o izboru, ureja „Postopek nacionalne agencije 1“:

- (a) mobilnost oseb v vseživljenjskem učenju iz člena 5(1)(a);
- (b) dvostranska in večstranska partnerstva iz člena 5(1)(b);
- (c) enostranske in nacionalne projekte iz člena 5(1)(d), če je njihovo financiranje urejeno s členom 33(4)(a).

Prošnje za finančno pomoč, oddane v okviru teh dejavnosti, so poslane ustreznim nacionalnim agencijam, ki jih v skladu s členom 6(2)(b) določijo države članice. Nacionalne agencije opravijo izbor in dodelijo finančno pomoč vlagateljem v skladu s splošnimi smernicami, ki so določene v skladu s členom 9(1)(c). Nacionalne agencije dotacije razdelijo upravičencem, ki imajo sedež v državi članici nacionalne agencije. Vsak partner v dvostranskem ali večstranskem partnerstvu prejme sredstva neposredno od ustrezne nacionalne agencije.

1.2. Postopek 2

Naslednji ukrep, v sklopu katerega Komisija sprejema odločitve o izboru, vrednotenje in pogodbene postopke pa opravijo ustrezne nacionalne agencije, ureja „Postopek nacionalne agencije 2“:

- večstranske projekte iz člena 5(1)(c).

Prošnje za finančno pomoč, oddane v okviru tega ukrepa, so poslane ustreznim nacionalnim agencijam, ki jih v skladu s členom 6(2)(b) določi država članica koordinatorja projekta. Nacionalna agencija države članice koordinatorja projekta ovrednoti prošnje in Komisiji odda seznam prošenj, ki jih oceni kot primerne. Na podlagi predlaganega seznama Komisija sprejme odločitve, po katerih nacionalna agencija dodeli ustrezno finančno pomoč izbranim prosilcem v skladu s splošnimi smernicami, ki bodo zastavljene v členu 9(1)(c).

Pred oddajo seznama Komisiji se nacionalna agencija države, v kateri je projekt koordiniran, poveže z agencijami držav vseh ostalih projektnih partnerjev. Nacionalne agencije dotacije razporedijo med izbranimi koordinatorji projektov, ki imajo sedež v državi članici nacionalne agencije, ti pa so odgovorni za razporejanje sredstev projektnim partnerjem.

2. Postopek Komisije

Naslednje ukrepe, v okviru katerih so predlogi projektov oddani Komisiji in v okviru katerih Komisija sprejme odločitve o izboru, ureja „postopek Komisije“:

- (a) enostranske in nacionalne projekte iz člena 5(1)(d), razen če je njihovo financiranje urejeno s členom 33(4)(a);
- (b) večstranske projekte in omrežja iz člena 5(1)(e);

- (c) opazovanje in analizo politik in sistemov na področju vseživljenjskega učenja, vzpostavitev referenčnih materialov, ki vključujejo tudi raziskave, statistične podatke, analize in pokazatelje ter dejavnosti v podporo preglednosti in priznavanja kvalifikacij in predhodnega učenja iz člena 5(1)(f);
- (d) dotacije za poslovanje iz člena 5(1)(g);
- (e) druge pobude za spodbujanje ciljev programa vseživljenjskega učenja iz člena 5(1)(h) („spremljajoči ukrepi“).

Prošnje za finančno pomoč, oddane v okviru teh ukrepov, se pošljejo Komisiji, ki opravi izbor in izbranim vlagateljem dodeli finančno pomoč v skladu s splošnimi smernicami, ki se določijo na podlagi člena 9(1)(c).

B. Finančne določbe

Komisija zagotavlja, da so finančne in administrativne zahteve za upravičence dotacij programa vseživljenjskega učenja sorazmerne z višino dotacije. Komisija zlasti zagotavlja, da finančna pravila in zahteve v zvezi s prošnjami ter poročanjem pri mobilnosti posameznikov in partnerstvih ostanejo uporabnikom prijazne ter dovolj preproste, da ne bi onemogočale dostopa osebam z manj sredstvi in zavodom ali organizacijam, ki z njimi sodelujejo.

Zlasti Komisija nacionalnim agencijam, v zvezi s sredstvi, ki jih upravljajo, zagotovi merila, ki naj jih upoštevajo v postopkih izbora in dodeljevanja, pa tudi pri pogodbenih ureditvah in ureditvah za plačila/revizijo sredstev. Pri teh kriterijih se upošteva velikost izplačane dotacije; za primere, ko dotacije ne dosegajo 25 000 EUR, se pri merilih za vse faze predvidijo poenostavljeni sistemi za vlagatelje in za upravičence. Merila nacionalnim agencijam omogočijo določiti in omejiti število podatkov, ki se zahtevajo od vlagateljev za dotacije, po dodelitvi dotacij pa na podlagi poenostavljenega postopka izdati pogodbe le z naslednjimi elementi:

- pogodbeni stranki;
- trajanje pogodbe, in sicer je to obdobje upravičenosti odhodkov;
- najvišji znesek dodeljenih sredstev;
- povzetek zadevnih ukrepov;
- zahteve v zvezi s poročanjem in revizijo.

S pomočjo takšnih kriterijev lahko nacionalne agencije tudi predvidijo, da upravičenci lahko zagotovijo sofinanciranje tudi v obliki prispevkov v naravi. Dejanskost teh prispevkov je preverljiva, ni pa nujno, da se dajo meriti po svoji finančni protivrednosti.

1. Ukrepi, ki se upravljajo po postopku nacionalne agencije

1.1 Sredstva Skupnosti, namenjena finančni podpori v okviru ukrepov, ki jih ureja postopek nacionalne agencije v skladu s točko 1.1 oddelka A te priloge, se razdelijo med državami članicami v skladu z izračunom, ki ga določi Komisija v skladu s členom 10(2), ki lahko vsebuje naslednje elemente:

- (a) najmanjši znesek, dodeljen posamezni državi članici, ki je določen v skladu s proračunsko dostopnostjo za zadevni ukrep;
- (b) ostanek je dodeljen različnim državam članicam na podlagi:
  - (i) skupnega števila, v vsaki državi članici:
    - učencev in učiteljev v šolskem izobraževanju za partnerstva šol in ukrepov mobilnosti programa Comenius iz člena 18(1)(a) in (b),
    - visokošolskih študentov in/ali diplomantov za mobilnost študentov in ukrepov intenzivnih programov programa Erasmus iz člena 22(1)(a)(i) in (iv),

- učiteljev v visokošolskih ustanovah za ukrepe mobilnosti učiteljev in mobilnosti ostalega osebja programa Erasmus iz člena 22(1)(a)(ii) in (iii),
  - celotnega prebivalstva in števila oseb med 15. in 35. letom glede na celotno prebivalstvo za dejavnosti mobilnosti, partnerstev ter večstranskih projektov programa Leonardo da Vinci iz člena 26(1)(a), (b) in (c),
  - odraslih oseb za ukrepe mobilnosti programa Grundtvig iz člena 30(1)(a) in (b);
- (ii) razlik v življenjskih stroških med državami članicami;
- (iii) razdalje med glavnimi mesti posamezne države članice;
- (iv) stopnje povpraševanja in/ali koriščenja zadevnega ukrepa znotraj posamezne države članice;
- 1.2 Ti izračuni naj bodo kolikor je mogoče nevtralni glede na različne sisteme izobraževanja in usposabljanja v državah članicah.
- 1.3 Tako porazdeljena sredstva Skupnosti upravljajo nacionalne agencije v skladu s členom 6(2)(b).
- 1.4 Komisija v sodelovanju z državami članicami sprejme potrebne ukrepe za spodbujanje uravnoteženega sodelovanja na ravni Skupnosti, na nacionalni in po potrebi tudi na regionalni ravni in po potrebi tudi med različnimi področji študija. Znesek, dodeljen za te ukrepe, ne sme presegati 5 % letnega proračuna za financiranje posameznega od zadevnih ukrepov.
2. Določanje upravičencev
- Ustanove iz člena 36(2) tega sklepa so s tem določene kot upravičenke dotacij v okviru programa vseživljenjsko učenje v skladu s členom 168 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002.
- Sestavne nacionalne enote omrežja NARIC, omrežja Eurydice, omrežja Euroguidance, nacionalne podporne storitve za ukrep eTwinning in nacionalni centri Europass delujejo kot instrumenti za izvajanje programa na nacionalni ravni, v skladu z določili člena 54(2)(c) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 in člena 38 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002.
3. Vrste upravičencev
- V skladu s členom 114(1) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 so lahko prejemniki dotacij pravne ali fizične osebe. Ko gre za fizične osebe so dotacije lahko v obliki štipendij.
4. Pavšalne dotacije, stroški na enoto in nagrade
- Pavšalne dotacije in/ali stroški na enoto, določeni s členom 181(1) Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002, se lahko uporabijo v primeru ukrepov iz člena 5.
- Pavšalne dotacije se lahko uporabijo do največ 25 000 EUR na donacijo. Kombinirajo se lahko do največ 100 000 EUR in/ali se uporabijo v povezavi s stroški na enoto.
- Komisija lahko podeli nagrade, povezane z dejavnostmi znotraj okvira programa vseživljenjskega učenja.
5. Javna naročila
- Kadar izvajanje ukrepov, ki jih podpira program vseživljenjskega učenja zahteva od upravičenca, da uporabi postopke javnega naročanja, se uporabijo postopki za naročila malih vrednosti, kakor so določeni v členu 129 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2004.

6. Partnerski sporazumi

Kadar so ukrepi programa vseživljenjsko učenje v skladu s členom 163 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002 financirani s sredstvi subvencij okvirnih partnerstev, so taka partnerstva lahko izbrana in financirana za obdobje 4 let na podlagi enostavnega obnovitvenega postopka.

7. Javne ustanove ali organizacije, ki nudijo izobraževalne možnosti

Komisija bo z izvedbo projektov v okviru programa vseživljenjsko učenje vse šole in visokošolske zavode, ki jih navedejo države članice, in vse zavode ali organizacije, ki nudijo izobraževalne možnosti, ki so v zadnjih dveh letih nad 50 % svojih letnih prihodkov prejeli iz javnih virov ali jih nadzorujejo javna telesa ali njihovi predstavniki, štela kot ustrezno finančno, poklicno in upravno usposobljene ter finančno stabilne; od njih se ne zahteva predložitve nadaljnjih dokazil. Takšni zavodi ali organizacije se lahko na podlagi člena 173(4) Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002 oprostijo zahtev v zvezi z revizijo.

8. Telesa, ki uresničujejo cilje splošnega evropskega interesa

Operativne dotacije, ki so dodeljene znotraj programa vseživljenjsko učenje telesom, ki si prizadevajo dosežati cilje v splošnem evropskem interesu iz člena 162 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002, v skladu s členom 113(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, ne bodo obnovljene po načelu postopnega zniževanja.

9. Poklicne kompetence in kvalifikacije vlagateljeva

Komisija se lahko v skladu s členom 176(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002 odloči, ali imajo določene kategorije upravičencev poklicne kompetence in kvalifikacije, potrebne za izpolnitev zastavljenih ukrepov ali delovnega načrta.

10. Sodelovanje partnerjev iz tretjih držav

Partnerji iz tretjih držav lahko sodelujejo v večstranskih projektih, omrežjih ali partnerstvih v skladu s pogoji iz člena 14(2) po presoji Komisije ali zadevne nacionalne agencije. Odločitev o podpori takšnih partnerjev temelji na stopnji dodane vrednosti na evropskem nivoju, ki najverjetneje izhaja iz njihovega sodelovanja v zadevnem projektu, omrežju ali partnerstvu.

11. Najmanjši dodeljeni zneski

V skladu s členom 14 tega sklepa so najnižji zneski, dodeljeni sektorskim podprogramom, povezani s finančnimi sredstvi, določenimi v tem členu.

Comenius 13 %

Erasmus 40 %

Leonardo da Vinci 25 %

Grundtvig 4 %

12. Nacionalne agencije

Finančna pomoč Skupnosti je namenjena podpori dejavnostim nacionalnih agencij, ki jih ustanovijo ali določijo države članice v skladu s členom 6(2)(b).

V skladu s členom 38(1) Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002 lahko v tretjih državah, ki sodelujejo v programu vseživljenjsko učenje v skladu s členom 7(1) tega sklepa, naloge nacionalne agencije opravljajo organi javnega sektorja ali subjekti zasebnega prava, ki opravljajo javno službo, če zanje velja pravo zadevne države.

Zahteve v zvezi s potrjevanjem in poročanjem bodo v skladu z načelom sorazmernosti omejene na ustrezno najmanjšo nujno mero.

13. Tehnična pomoč

Proračunska sredstva programa vseživljenjsko učenje lahko pokrivajo tudi stroške pripravljavnih ukrepov, spremljanja, nadzora, revizij in vrednotenja, ki so neposredno potrebni za izvajanje programa in doseganje njegovih ciljev. Ti lahko še posebej vključujejo študije, sestanke, dejavnosti obveščanja, publikacije, in druge stroške tehnične in upravne pomoči, na katero bi se Komisija morda morala opreti pri izvajanju programa.

14. Določbe v zvezi z bojem proti goljufijam

V odločitvah Komisije, sprejetih na podlagi člena 9, v pogodbah in sporazumih, ki iz njih izvirajo, kakor tudi v sporazumih s sodelujočimi tretjimi državami, se predvidijo zlasti nadzor in finančna kontrola, ki ju opravi Komisija (ali njen pooblaščenec), vključno z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF), in revizije, ki jih opravi Računsko sodišče, po potrebi tudi na kraju samem. Pod takim nadzorom so lahko nacionalne agencije, po potrebi pa tudi prejemniki dotacij.

Upravičenec do dotacije za poslovanje hrani vso spremno dokumentacijo in jo da na razpolago Komisiji, vključno z revidiranimi izkazi stanja glede odhodkov v letu prejema dotacije za obdobje pet let po zadnjem plačilu. Upravičenec dotacije poskrbi, da je spremna dokumentacija, ki je v rokah partnerjev ali članov, po potrebi na voljo Komisiji.

Komisija lahko opravi revizijo uporabe dotacije, ki jo opravijo neposredno njeni uslužbenci ali kateri koli usposobljeni zunanji organ po njeni izbiri. Takšna revizija se opravi kadar koli med trajanjem sporazuma ali v obdobju petih let od datuma plačila preostalega zneska. Če je primerno, lahko Komisija na podlagi revizijskih ugotovitev sprejme odločitve o vračilu.

Uslužbenci Komisije in zunanje osebe, ki jih pooblasti Komisija, imajo ustrezen dostop, zlasti do prostorov upravičenca in vseh podatkov, vključno s podatki v elektronski obliki, potreben za opravljanje takih revizij.

Računsko sodišče in OLAF imata enake pravice kot Komisija, predvsem kar zadeva pravico do dostopa.

Komisija lahko tudi izvede nadzor na kraju samem in preglede v okviru programa vseživljenjsko učenje v skladu z Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ⁽¹⁾.

Za ukrepe Skupnosti, katerih financiranje ureja ta sklep, nepravilnost iz odstavka 2 člena 1 Uredbe (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ⁽²⁾ pomeni vsako kršitev določbe prava Skupnosti ali vsako kršitev pogodbenih obveznosti, ki je posledica ravnanja ali opustitve s strani gospodarskega podjetja, ki je ali bi z neupravičenimi izdatki ogrožala splošni proračun Skupnosti ali sredstva, ki jih upravljata.

⁽¹⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁽²⁾ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.